

Kárétía **Ebeq sáhnsahwe ahtebé** **ehwehne.**

Kárétíawe marakó áwíre. Poraga mitaq Sísa éhweh síwáhnoréna mitaq suena mó ke suwah-peq pokúwe. Anehe péhe éhwéh síwáhnoro kegá Kárétía marakó séra mahraréra, Peh Sísansabé aiq pútare ate sansámé íre awehraq kéhre. Mósísiga miraoro ú ehweh moq sehgióro uwana Poraga mi ehwéh irena mi pehe éhwéhnu keyabé anotahtaq abiahnsanéna mah pahsí sehiranúwe. Wegá sehiranéna, Mósísiga miraoro ú ehwehnká íre séhréh aitahtáhire. Peh morá Sísansabé aiq pútare atera wene sánsá sehgiro kegá oga mérapeq awaq mianeherawoe. Minayabe Síसानe sánsá ambubu atawéq Manikáne Awanka iwíáh aitéh iwíáh sehgirataq peh kaweq sansánigehe úwe.

Poraga Kárétía marakórápéqté ké siu pahsíe.

¹ Íné Pora eqmaq núwátóya aní múge. Íre wehukega omaq intera eqmaq núwátówe. Írakaumo. Sísa Karáhéreq we iriwe oganúq ato ani, Maniká Iteriboreqka omaq intera eqmaq núwátóye. ² Íné Porane páhsi sáhnsahwe tagahro. Ínéreq moke mahtaqté Sísa tagariáh kéreqka ite Kárétía marakórápéqté Sísa tagariáh kéné páhsi eqmaq suone.

³ Maniká Iteriboreq itene Wahnah Sísa Karáhéreqka ite séhréh aitera itene iru ukiq itagéhe. ⁴ Maniká Iteriboga Sísa Karáhé iwíáh

atowana amahnága ahbabáq aruqaruro kegá mirao serahniyeho éna ite kaweraitanieéna itene ahbabáqsabe putiowe. ⁵ Minayabe Manikánsabe ahriahri iwíáh íwíáh atone. Aiq míre.

Kaweq ehwéhmé peh morá kéhre i ehwéhne.

⁶ Wene animarí míageheéna Manikánka omaq itáráirana Sísa Karáhéga séhréh aitaráiraq itega wensabé aiq pútare atarówe. Amahnága mó kené ehweh sehgioneheéq ite omaq itarái aní apubúue áuwáhwe. Miraonsabé áhtenuge. ⁷ Kaweq ehwéhmé peh morá kéhre. Mó ehwéhmé íre aiq pútaq ehwéhne. Mó kegá Sísa Karáhéne ehweh úbíráhbíq ehwehnue íwáhnoruro puaq ite íre tábúsoqme iwíáhurowe.

⁸ Ínéga kaweq ehwéh teiátáutaq aiq pútaq ehwéh íwáhnorurage. Amahnága ínégabópoq íópeqté ánínkáboq mó ehwéh teiýataq Manikánka, Iraipéq pokúno aitahnawe aiq kawerinae. ⁹ Aiq teiúge. Mónkakáq teiníe. Mó anínká itega téh írátó ehwéh íre teiasa peh mó ehwéh teinaraq Manikánka, Iraipéq pokúno atahnawe aiq ábéranae.

¹⁰ Wehukega ínénsabe iwíáh íwíáhigeheéna mah ehwéh teiugo? Írakaumo. Manikánka kaweróne aintankeheéna iraruge. Wehukega ínénsabe suwahbankeheéna mah arámbéhríugo? Írakaumo. Wehukega ínénsabe suwahbankeheéna arambehriutaq tahirímé Sísa Karáhéne arambehriu aní íre mío irino.

Manikánka Pora eqmaq auwo ehwehne.

¹¹ Néne iyahnabo anímárino, Teiníboq írátiáhro. Ínéga teiú káwéq éhwéhmé wehukenínká íre áhwáráraire. ¹² Mó kegá mi ehwéh íre teniátówe. Mó kegá mi sansá íre níwáhnorurowe. Sísá Karáhéga webataq mi sansá sokigi aintáráire.

¹³ Ite íráhmé ínéga miraurau sansámé aiq íráhwe. Ite iwíáhóme ínéga Sísá íre tagariarautaq Asiu kené sánsánsábé iwíáh íwíáhéna tábúsoqme sehgirauge. Mi tanáhráq Sísá tagariáh keyábé íre nirutaboiria peh anotahtaq síwioqnéna moke mi ke subiqme parabaruaníe iwíáhuraugé. ¹⁴ Íné ni-gaqnane sansánsábé iwíáh íwíáhéna nánuwahrah Asíú kéné sánsá kawerue sehgirauge. Ínéga sehgi-raunka moke néne wehgau kiotaikuraugé.

¹⁵ Náinoga íné íre maqintotaq Manikánka omaq intena séhréh aintena néne arambehri mirainkehe aintowe. ¹⁶ Anehe wene kawéq ehwéh nahnsó ke korerinkeheéna Manikánka wenahni Sísá sokigi aníátáire. Sokigi aníátáirana minayabe mó keyábé íre kasenuraugé. ¹⁷ Ínéga Sísá íre tagahwataq mó kegá wene arambehri miraigeheéna Manikánka omaq sitena siqmarowara se Sarúsarama suwahpeq míówe. Anehe Manikánka Sísá sokigi aníátáirana mi kebá íre kiragaraugé. Téhwe Árébía marákórápéq kowéna anehe Támákása suwahpeq kouwekuraugé.

¹⁸ Apahtáro ópéq parabaguraitaq Píta taganieéna Sarúsarama suwahpeq kiwéna ¹⁵ wehekáh weba míaraugé. ¹⁹ Mi tanáhráq ínéga mó ke Manikánka eqmaro kewe íre tagaraugé. Peh morá Sémísi itene Wahnahne ábákawa tagaraugé.

20 Ínéga sehiranue teiúmé aiq pútariahnsanuge. Manikánka tagariéh púana péhe éhwéh íre iraruge.

21 Anehe Síría marákórápéqkákáq Sírísía marákórápéqkákáq kowara 22 Súría marákórápéqté Sísá tagariáh kégá ínénku íre tagarowe. 23 Mó kegá sensabé, Íwíoqnarai anínká amahnága Sísane sánsá sehgire. Sísá tagariáh ké subiqme parabaruanie urai anínká amahnága Sísá éhwéh teri terinire urowara írátówe. 24 Manikánka íné aiq kaweraintaráinsabé sega wensabé iwíáh íwíáh atárówe.

2

Sísá tagariáh kéréq wahnahno kereq Porareq monseráh íwíáhu ehwéhne.

1 Áhnte opéq 14 opéq parabaguraitaq Sarúsarama suwahpeq mó kirauge. Ínéreq Páhnábásareqka Táitása meqmeta móátaráúye. 2 Ínéreq mibeqté Sísá tagariáh kéréq wahnahno kereqka momiwíuraunaraq wahnahno ke sebataq ehweh teriátáuge. Nahnsó ke teri terinurau ehwéh teriátáuge. Manikánka mi iwíáh aintena, Kirerio aintáráirana kireriatáuge. Ínéga áhwára áhwára arámbéhríoneho éna sega néne ehweh iwíáhue tagariageheéna nahnsó ke teri terinurau ehwéh teriátáuge.

3 Íné sénítái aní wenáwíq Táitásawe íre Asiu anínéna peh Káríki marákórápéqté áníne. Mibeqté kégá, Táitásane áú amurúruáhro ue íre pagu pagunurowe. 4 Mó kegá ahboeraneheéra séra itensabé, Ite moq Sísá tagariona anímáí múné éra péhenurowe.

Itega Sísa Karáhéne sansá sehgiráúnayabé Mósísine ehwehnka ite íre saiqnariaraire. Mi ehwéhnká ite moq saiqnariankeheéra ahboeréhra kegá ite tagéra Táításane áú amurúrááhro éra pagu pagunurowe. ⁵ Ite nahnso kegá aiq pútaq sansá kawerue miraigeheéq itega sensabé págegeue ahqáho arítaráúnara sega wene áú íre amurú auwahráhurowe.

⁶ Manikánka wahnah kereq mó kereqsabé peh morá íwíáhi puana mibeqté wahnah keyábé íre áhtenurauge. Mi wahnáh kégá ínégá nahnso ke teri terinurau ehwéh irera o ehwéh íre teniátówe.

⁷ Segá néne ehweh irera iwiáhéra, Manikánka Pítansabé, Asiu ke kaweq ehwéh koreri terinúno atáráinserah wega ínénsabe, Nahnso ke koreri terinúno aintáráire íwíáhurowe. ⁸ Manikánka Píta omaq atena Asiu kebá eqmarena págegeue séhréh atéhnserah wega íné omaq intena nahnso kebá eqmaq nuwena págegeue séhréh aintéhre.

⁹ Manikánka mi arámbéhríríaq intonsabe mibeqté kéné wahnahmarí sensíwíq Pítareh Sémísireh Sónirehga ahtebéra ínereq Páhnábásareq mehweh aítárówe. Sereq itereq morá íwíáhéq, Ínereq Páhnábásareq nahnso kebá arambehri kéhrara se Asiu kebá arambehri kéhre íwíáhuraune.

¹⁰ Segá peh morá éhwéh teiera, Tabonah keyábé ahrreraq matawéq se nárie sansa síwáhnorotao aítárówe. Íné nárie sansa aiq sokigi aritena mókakeakáq mirainie teriátáuge.

Poraga Pítane ahbabáq pahsuo ehwehne.

¹¹ Pítaga Ántióka suwahpeq mírarairana ehweh atárauge. Wegá miraurai sansámé íre kaweq

sansáne. ¹² Pítaga Ántióka suwahpeq téh suraitaq Sísa tagariáh náhnsó kéreq moráráq táhutahururaire. Sémísiga eqmaq súátái Asíú kégá mitaq surowana Pítaga suro keyábé áhreéna nahnso kebá moráráq íre táhutahururaire. Suro Asíú kégá mahra íwíáhéra, Nahnso kegá Sísansabé aiq pútare atehrara sene síú amurúruáhro íwíáhurowe. Mira íwíáhuronsabé abiahnsa atéhoéna Pítaga áhreéna nahnso kebá mónkakáq moráráq íre táhutahururaire.

¹³ Pítaga mi ahabábáq sánsá miraurainsabé mó Asiu kegá moq mina tahnsa urowe. Sene ahabábáq Páhnábása insoq atárówe. ¹⁴ Segá aiq pútaq ehwéh íre tábúsoqme sehgirowana tagéna ómi míarotaq Pítansabé wene ahabábáqsabe ehweh atáráuge. Ínéga wensabé, Are Asiu anínéwé téh suronaraq Asiu kené sánsá íre sehgirowana peh nahnso kené sánsá mirarurone. Minayabe amahnága árahinsabé nahnso keyábé, Asiu kené sánsá sehgióro eno urauge.

Sísansabé aiq pútare atéh ánímé Manikánka kaweqtaq míahne atéh éhwéhne.

¹⁵ Iteinoibo Asiu ke míáh púara ite maqitónsabe ite moq Asiu ke méq ahabábáq nahnsó ké íre míone. Írakaumo. ¹⁶ Manikánka Mósísine ehweh sehgi ánínsabé, Mi ehwéh kawerue sehgirowana puah kaweqtaq míahne atehro? Írakaumo. Ite aiq iahtebónawe peh morá Sísa Karáhénsabe aiq pútare atéh ánínsabé, Kaweqtaq míahne atéhre. Minayabe Manikánka, Kaweqtaq míahwe aitankeheeq Sísa Karáhénsabe aiq pútare atone. Mó morá áh íre kéhre. Írakaumo. Peh morá Sísa Karáhénsabe aiq pútare atonayabé Manikánka, Kaweqtaq míahwe aitéhre. Mósísine ehweh sehgi ánínká moke mi

ehwéh íre sehgoráhíre. Írakaumo. Minayabe Manikánka wensabé, Kaweqtaq míáhne íre atéhre.

¹⁷ Itega Sísa Karáhénsabe aiq pútare aítarótaq Manikánka, Kaweqtaq míáhwe aítaráiraq anehemé nahnso kegá ahababáronserah Sísa Karáhéga ahababáq áhwárehro? Írakaumo. ¹⁸ Íné saiqnariéh sánsá súáhnaq anehe mi sánsá mó sehgiónaraqmé ahababáq ani úkorahuge. ¹⁹ Íné pusa ání tahnsa míógana Mósísine ehwehnka íné íre saiqnariéhre. Íre sehgoráhungka pusa ání tahnsa úkurauge. Manikánka, Oga míáhno aintankeheéna pusa ání tahnsa úkurauge.

Sísa Karáhéga oganúq intowe. Awankátaq táhpawe putiotaq íné moq wereq moráráq pukowana ²⁰ oganúq intowe. Oganúq intowana amahnága íné nuwahbeh iwíáh íre miraугe. Írakaumo. Sísa Karáhéga nirupipeq mía míai puana we awahbeh iwíáh sehgiúge. Manikáne ahninkáwágá ínénsabe arutaboiréna néne ahababáqsabe pukú púana wensabé aiq pútare atena we awahbeh iwíáh sehgiúge. ²¹ Mósísine ehweh sehgió keyábé, Kaweqtaq míáhwe aritéhtáq tahirímé Sísa Karáhé pehipi pukú irino. Manikánka ínénsabe arutaboiraintéh púana inehepeq íre súóge.

3

Mósísine sánsánkákáq Sísansabé aiq pútare atona sánsánkákáqsábé éhwéhne.

¹ Kárétía marákórápéqté kéo, árahinsabé múguwahgu ke úkuroo? Sísa Karáhé awankátaq táhpawe putio ehwéh pahsuqme teiátáúnaq

írátówe. Amahnága péhe éhwéhnsábé aiq pútare atáhnsábé itega múguwahgu iwíáhowe. Inseréhga péhe éhwéh teiátóo? ² Peh morá kásé éhwéh teiníboq írátíáhro. Mósísine ehweh sehgirohsabé Manikánka Wenawa iteba eqmatairo? Írakaumo. Sísá éhweh ireq minayabe aiq pútare atárónsabé Manikánka Wenawa iteba eqmataire.

³ Téh Manikáne Awanka ite séhréh aitáráiraq kaweq sansánurowe. Amahnága mi sansá sueq, Iteriahriáh kaweqtaq míahrahúne iwíáhoo? Mina tahnsa múguwahgu iwíáhwé árah iwíáhoo?

⁴ Manikánka séhréh aitena sokigi aiátáime amahnága sueq anetaníbo iwíáhoo? Íné iwíáhume ite íre ibitagire. ⁵ Manikánka Wenawa iteba eqmatairana ótaq sansá mirauraire. Mósísine ehweh sehgirohsabé Manikánka Wenawa iteba eqmatairo? Írakaumo. Sísá éhweh ireq minayabe aiq pútare atárónsabé Manikánka Wenawa iteba eqmataire.

⁶ Minayabe Manikáne ehwehnka Ébárahma éhweh mahraréna,

Wega Manikánsabe aiq pútare ato púana Manikánka wensabé, Kaweqtaq míahne atowe ire. (*Stat 15.6*)

⁷ Manikánsabe aiq pútare atáh ké Ébárahma kahnáh ké tahnsa úkowe. Minawé iahtebaho? ⁸ Naho Manikánka iwíáhéna, Kaweq éhwéhnsábé aiq pútare atáh náhnsó keyábé, Kaweqtaq míáhwe aritaníe úwe. Minayabe Manikánka Ébárahmansabé kaweq ehwéh teawuwe. Wene ehwehnka Ébárahmansabé mahraréna,

Arega miraónayabé moke mah marákó
márakóipéqté ké kaweraritanie ire.* (*Stat*
12.3, 18.18, 22.18)

⁹ Ébárahmaga Manikánsabe aiq pútare atowana
kaweratowe. Mina únserah Manikánsabe aiq
pútare atáh ké moke kaweraritéhre.

¹⁰ Ínéga Mósísine ehweh sehgiúnsábé Manikánka
aiq kaweraintankéhe íwíáho kewé wega kawerar-
itanabo? Írakaumo. Wega wene ehwehnka irarin-
serah mirainkehe. Wene ehwehnka mahraréna,
Mósísine ehweh sehgió ké moke mi ehwéh íre
sehgirataq Manikánka mi ke iraipéq eqmaq
suanawire ire. (*Lo 27.26; Jeremaia 11.3*)

¹¹ Manikáne ehwehnka mó mahraréna,
Wensabé aiq pútare atéh ání Manikánka kawer-
atahnana oga mía míainkehe ire. (*Habakuk*
2.4)

Mi ehwéhnká Mósísine ehweh sehgió keyábé aiq
sokigi aiuwaq ite pahsuqme írátíonawe Manikánka
mi ke íre kaweraritéhre. ¹² Mósísine ehweh se-
hgie sansamé aiq pútare ate sansamé peh morá
sánsápo? Írakaumo. Sehgie sansa mó sansáne.
Minayabe Manikáne ehwehnka mahraréna,
Mósísine ehweh peh moke mi ehwéh sehgió ké
kaweqtaq míahrahowe ire. (*Wok Pris 18.5;*
Nehemia 9.29)

¹³ Mósísine ehwehnka itereq moke wehukereq mi
ehwéh íre sehgirataqsábé mahrarúwe. Mahraréna,
Manikánka ite íre kaweraitanawire ire. Sísá
Karáhéga ite séhréh aitanieéna awankátaq
táhpagéna mah awíq meyomé Ahbabáq Anine.

* **3:8:** Manikánka teawu ehwehnsabé Ébárahmaga aiq pútare
atena we Sísane aigaqna úkúwe.

Mi awíq mewena itene ahabábáqsabe awankátaq táhpawe putawéna ite meirena kaweraitowe. Minayabe Manikáne ehwehnka mahraréna, Awankátaq táhpawe putíéh ánímé Manikánka Ahbabáq Anine áwíratowe ire. (Lo 21.23)

¹⁴ Manikánka Ébárahma kaweratowe. Kaweratená wensabé, Nahnso ke kaweraritaníe ú ehweh aiq pútaraginkeheéna Sísa Karáhéga itene ahabábáqsabe putiowe. Manikánka, Néniwa wehukeba eqmaraníe únsabe amahnága Sísa Karáhénsabe aiq pútare atáh kébá Wenawa eqmaréhre. (*Esekiel 11.9; Jol 2.28-29; Sekaraia 12.10; Eqmaro 2.33*)

Mósísine ehwehnka Manikánka mirainauge ú ehweh íre meruhráhire i ehwéhne.

¹⁵ Néne iyahnabo anímárinó, itene sansánsábé iahreraq itena teiníe. Téhranítégá omaq maréhra ehwéhme mó morá anínká mi ehwéh íre meruhráhire. ¹⁶ Naho Manikánka Ébárahmareq we-nanahreqsabé omasa éhwéh irarúwe. Íre ómi wene anahwaréhyabe peh morá anínsábé irarúwe. Mi anímé Sísa Karáhée.

¹⁷ Teiú éhwéh áwahe íráhro. Ebeq Manikánka Ébárahmansabé omasa éhwéh irarúwana anehe áhnte opéq 430 opéq parabagútaq Mósísine ehweh sehiranúwe. Manikánka Ébárahma teawu ehwéhme Mósísiga sehiranú ehwehnká íre meruhráhire. ¹⁸ Mósísine ehweh sehironka Manikánka kaweraitéhtáq tahirímé wega Ébárahma teawu ehweh abehrúki irino. Manikánka Ébárahmansabé, Néne omasa éhwéh miranauge ú púana Manikánka mi ehwéh aiq miraúwe.

19 Aiq miraúnsabe Manikánka aneqsabé Mósisi iwíáh atowana wega sehgióro ú ehweh sehiranúo? Wehukega, Ite ahbabáq animári múne iwíáhigeheéna Mósísinsabé sehiranúno iwíáh atowe. Ébárahmane anahwa íre tutaq mi ehwéhnká wahnahnaritankeheéna Manikánka Mósísinsabé sehiranúno atowe. Manikánka mi ehwéh íópeqté ké teriuwara sega mibeq mahbeq arito áni teawúwana ómi mó kegá tagageheéna sehiranúwe. 20 Sehiranú anímé Mósisiéna mibeq mahbeq arito ani míowe. Maniká peh morá áninéna Ébárahma ehweh teawutaq mibeq mahbeq arito aní íre teawasa peh Ébárahma webataq teawuwe.

Mósísine ehwehnka ite íre saiqnarawéna wahnahnire i ehwéhne.

21 Mósísiga sehgióro ú ehwehnká Manikánka mirainauge ú ehweh kiotaikiro? Írakaumo. Íre kiotaikire. Sehgióro ú ehweh sehgiráúnaga oga mía míaúnaraq tahirímé mi ehwéhnká ite kaweraitéh irino. 22 Manikáne ehwehnka mahraréna, Ahbabáqka moke mah kehiná kéhíná saiqnariéhre
(Aroma 3.9-19)

ire.

Minayabe Sísa Karáhénsabe aiq pútare atona ke Manikánka kaweraitena Wenawa eqmaraníe ú púana iteba eqmaréhre.

23 Sísa Karáhénsabe aiq pútare ate tanahráq íre suriotaq Mósísine ehwehnka moke wehuke saiqnariowe. Awehraq tanáhráq Sísansabé aiq pútare atageheéna mi ehwéhnká naho wehuke saiqnariowe. 24 Sísa Karáhé íre tutaq Mósísine ehwehnka wehuke wahnahnúwe.

Sísansabé aiq pútare atonayabé Manikánka kaweritankeheéna Mósísine ehwehnsa wahnahnúwe. ²⁵ Sísansabé aiq pútare ate tanahráq aiq awehraq kéhnsabé Mósísine ehwehnsa amahnága ite íre saiqnarawena wahnahnaitéhre.

Sísansabé aiq pútare atonaga Manikáne animárí úqítéhre i ehwéhne.

²⁶ Sísá Karáhénsabe aiq pútare atonayabé Manikánka itensabé, Néne animárí míáhwe aitéhre. ²⁷ Itega Sísá Karáhénsabe aiq pútare ateq wání meraunaraq itereq wereq morá ání tahnsa úkuraune. ²⁸ Sísá Karáhénsabe aiq pútare ateq wereq mía míaéq peh morá ání tahnsa ké úne. Asiu kereq nahnso kereq arambehriaraq saiqnariáh kéreq arambehriyabé ápeq méyáh kéreq wehreq ahrereq Sísaba mía míaéra íre mó ke mó kéera peh morá ké úne. ²⁹ Ite Sísá Karáhé tagariáh ké púaq Ébárahma kahnáh ké úkowa Manikánka Ébárahma teawunserah ite kaweraitéhre.

4

Ite Manikáne animárí úkúne i ehwéhne.

¹ Wenabo pukíaraq káriq anínká wenabone marakó wene ménsámehnsá awaq mena mi tanáhráq íre meyahráhire. We káriq aní púana peh arambehri aní tahnsa míahnara mó kegá we wahnahnéra wene ménsámehnsánkakaq wahnahnatáhwe. ² We anotaḥ aní úkéna wenaboga omaq atéh tánáhráq wewega wahnahninkehe.

³ Ite Sísá íre tagariaraunaraq pehgáriq animárí tahnsa méq mina onserahnuraune. Owainawanseq wahnsawarinseqka ite

saiqnarawéra wahnahnurowe. ⁴ Awehraq tanáhráq Manikánka wenahni eqmarowana Asiu inínká we maqmarowana Asiu kené sánsánúwe. ⁵ Mósísine ehwehnka saiqnario ke sabiruankeheéna Manikáne animárí míageheéna tumíowe.

⁶ Amahnága wene animárí míona puana Manikánka wenahniné awa itene irupipeq eqmaréhre. Wenawanka iwíáh aitéhraq Manikánsabe, Iteriboe atone. ⁷ Amahnága ite íre arambehriraq saiqnariáh ké tahnsa méq peh Manikáne animárí míone. Ité wene animárí míona puana Manikánka moke náina naneq náinkéhe.

Poraga Kárétia keyábé iwíáh kikirú ehwehne.

⁸ Menah ite Maniká íre tagariarotaq owainawanseq wahnsawarinseqka ite saiqnarawéra íre Maniká Iteriboga tahnsanue wahnahnaitárowe. ⁹ Amahnága itega Maniká tagariáhwana wega ite tagariéhre. Tagariéh púaq aneqsábé owainawanseq wahnsawarinseqne sánsá sehgieyabe iuwahbehro? Se íre págegeowe. Sega íre séhréh aitaráhowe. Sega ite mó saiqnariéhboq aneqsábé sene sánsá sehgieyabe iuwahbehro?

¹⁰ Itega mó wehekáh mó tanáhráqsábé iwíáh iwíáhéq awehriowe. Itega mó íónkakaq ópeqkakáq sínaraqsábé sánsánowe. Íre kawerowe. ¹¹ Mi sansánonsabé nirupipeq págege agire. Ínéga séhréh aitó árámbehriwé abehrúkinabo?

¹² Néne iyahnabo anímáríno, ínéga Asiu kené sánsánsábé iwíáhunserah iwíáhoró. Asiu kené sánsánká íné íre saiqnariéh púana ite menah míaronserahnue míaraugé. Itéba téh surautaq

néne ehweh ireq íre ahqáho aintárówe. ¹³ Mi tanáhráq nuwahreuraunsabé mitaq iteruwahpeq íre kótaikorahu puana kaweq ehwéh téh teiátáuge. Mina ahrreraq matiaho? ¹⁴ Ite iuwahrieh nuwáhréuraugaq itega íné íre kaqnúwátówe. Írakaumo. Maniká miéhrabeqte íópeqté ánínseq Sísá Karáhéreqka iteba suroyataq tahirí itega se kawerue mehweh arítaró irino. Se kawerue mehweh arítarónserah íné moq mehweh aintárówe.

¹⁵ Mi tanáhráq itega iwiáh íwiáhurowe. Amahnága aneqsabé túbáh agoo? Néne niura awahreuraunsabé irutaboiraiteq itene iura meruqmaqme nienehe urotaq tahirímé níató irino teniátówe. Mina iahreraq itena teiúge. ¹⁶ Amahnága ite aiq pútaq ehwéh teiúnsábé íné itene naruo aní úkugo?

¹⁷ Mó kegá itensabé ehnenehne aitera ite kawerue séhréh aitanéhe íwiáh íre owe. Itega néne ehweh sueq sene ehweh sehgegeheéra itensabé ehnenehne aitáhwe. ¹⁸ Íné iteba míótáqkákáq íre míótáqkákáq wehukega ite aiq pútaq séhréh aitanéhe íwiáhotaq tahirímé aiq kaweri irino.

¹⁹ Néne iyahnabo anímárino, kía míéh íninká ani maqmianaitaq érinserah itensabé nirutaboirunka nirupipeq umehirana níérere. Sísá Karáhéga iwiáhinserah itene irupipeq tábúsoqme iwiáhirataq nirupipeq eyoyóinae. ²⁰ Itega miraonsabé nirupipeq áhnte iwiáh kikiruge. Ite mó iwiáhigeheéna amahnága iteba méyabe nuwahbehre.

Maqmio inítéyábé pabeqme ehwéhne.

21 Mósisine ehweh sehgieyabe iuwahbeh keo, mi ehwéhmé aiq kawerue iahtebaho? 22 Manikáne sehiranka Ébáráhma éhweh teíre. Ébáráhmaga wene arambehri iní wenáwíq Égah abariúwana animai maqmarowe. Anehe Manikánka Ébáráhma teawena, Arene ahreurá orenínéna animai maqmiankéhe úwe. *(Stat 16.15, 21.2)*

23 Wega irarúnka mó opéq mi orénínká animai maqmiowe. Minayabe se abahnínáhnah míówana Manikáne ehwehnka aiq teíre.

24 Mi inítéráq pabeqme ehwéhne. Mina maqmíóya inítéwé téhtaré éhwéh tahnsanéna mahraue kéhre. Égahwe ebeqte éhwéh tahnsane. Moke wene animárimé saiqnaríáh ké wóe. 25 Árébía marákórápéqté sáwéh áwíq Sáínáie.* Égahwe mi sawéh tahnsane. Wereq wene animári saiqnaríáh ké púana we moq mah marákóipéqté Sarúsarama suwahpeq tahnsáne.

26 Mó iní, wene ahreurá íópeqté Sárúsáramáwé iteruwahpeq mire. We iteino wíre. Wene animári ite íre saiqnaríéh ké úne. 27 Manikáne ehwehnka aiq mahraréna,

Orahiníno, arupipeq eyoyóue míahno. Ani íre uwo uwoue maqmiahna iníno, arupipeq eyoyóue iwíáh iwíáhúno. Áúwéh ínime áhnte anímárinseq míankehe. Wenawehqpa mía míai ínime peh táhmaro anímárinseq míagehe ire. *(Aisaia 54.1)*

* **4:25:** Manikánka sehgióro ú ehweh Sáínái sawéhrápéq Mósisi teawuwana sehiranúwe.

28 Néne iyahnabo anímáríno, Manikánka omasa éhwéh teawunka mi korénínká Áhísáhki maqmiowe. Mina inserah Manikánka omasa éhwéh teiátáinka ite wene animárí úkue míone.

29 Mi tanáhráq wenanoga pehipi maqmio anímáigá Manikánka irarúnka maqmio anímái áwíoqnówe. Mina únserah amahnága peh sinowaréhga maqmíáh kégá ite Manikáne Awanka maqitéh ké íwíoqnahwe.

30 Íwíoqnahnsabé Manikáne ehwehnka mahraréna, Arambehri inínseq wenahninseq kaqsuo. Mi anínká Ébárahmane ahreuráné ahninkáwáreq monseráhnue sibowáné náneq awaq miehneho. Awaq miehnehboq ebeq piah ahninkáwáreq wenanoreq kaqsuo ire. *(Stat 21.10; Sóni 8.35)*

31 Néne iyahnabo anímáríno, ite Sísá tagariona puaq arambehri inímé ite íre wene animárí múne. Írakaumo. Ité wene ahreuráné animárí múne.

5

Wehukene sánsánká ite saiqnarieheho i ehwéhne.

1 Mósísine ehwehnka saiqnariarairaq Sísá Karáhénsabe aiq pútare atáráúnaga ite sabi iuwátáire. Mi ehwéhniká mónkakáq saiqnariehehboq peh morá Sísansabé aiq pútare ate sansanoro.

2 Íné Poraga teiníboq írátíáhro. Asiu kegá síú amurúruáhnserah itega itene íú amurúruáhnaraq Manikánka itensabé, Kawerowe aitankéhe íwíáhoo? Mira íwíáhirataq Sísá Karáhéga miráú arámbéhrigá ite íre séhréh aitahráhire. 3 Mónkakáq

teiníboq írátiáhro. Asiu kené síú amurúruáh sánsá miraonehe íwíáhirataq moke Mósísine ehweh sehgióro aitankéhe. ⁴ Mósísine ehweh sehgionehqúmúne íwíáho keo, mira íwíáhonka Sísa Karáhéga séhréh aitéh sánsá aiq súáhwana wega íre séhréh aitéhre.

⁵ Sísa Karáhénsabe aiq pútare atonayabé Manikáne Awanka séhréh aitéhrana Manikánka, Kaweqtaq mía míaowe aitankéhe. Itega mira íwíáhéq áwénunúne. ⁶ Sísa Karáhéreq mía míaó kegá síú amurúruáh sánsánkákákq síú íre amurúruáh sánsánkákákq monseráhnire. Mi sansátaré mirairanka íre séhréh aitahráhire. Peh morá Sísansabé aiq pútare ateq mó keyábé irutaboiro sansánká séhréh aitahráhire.

⁷ Menahmé itega aiq pútaq sansá kawerue sehgirowe. Mi sansá súáhro insega teiena pagu pagunurairo? ⁸ Minawé íre Maniká, ite omaq itarái anínká iwíáh aitarái ehwéhne. Mó iwíáhigeheéna aneq ehwéh teinínkono?

⁹ Iteriborehga mah pabéqmé éhwéh iraréra, Páráwahipéq pehgáriq muoráhi naneq maréhrataq mi paráwáh moke muinae ewe.*

¹⁰ Péhe éhwéh irari anínká mó ehwéh teínsábé itene irupipeq iwíáh kikirowe. Mi pehe éhwéhni aní inebómo. Manikánka we tagéna kamah awinkéhe. Itene Wahnahnka séhréh aitahna puaq péhe éhwéh sueq ínégá teiú éhwéh mónkakákq seh-gionehqúmóe íwíáhuge.

* **5:9:** Mi pabéqmé éhwéh áwahe mahrarúwe. Mina inserah itene irupipeq pehgáriq íre kaweq iwíáh kahnaraq mótaq anotah ahbabáq úkinae. Ahwa kené pabeqme ehwéhme mahna tahnsa kéhre. Uwaruntútaq pehgáriq irá kekiaráhtáq apubúue anotah irárehre.

11 Néne iyahnabo anímárino, Manikánka kawerowe aitankéhboq itene íú amurúrúáhro tei teinutaq tahirímé mó kegá íre níwíoqnah irino. Sísá Karáhéga itene ahabábáq kaqsuena ite kaweraitanieéna awankátaq táhpawe putio ehweh tei teinunsabé mó kegá abiahnsa aintera níwíoqnahwe. 12 Itene íú amurúrúáhro tei teino kegá seyene áwáhnta pirúéhrrataq aiq kawerinae.

Mó keyábé irutaboiréq we séhréh atéhoró i ehwéhne.

13 Néne iyahnabo anímárino, mó naneqka ite íre saiqnariankeheéna Manikánka itensabé, Ínéba sero ue omaq itáráire. Mó naneqka ite íre saiqnariéhnsábé ite iuwahbeh sansá íre kaweq sansá pehipi miraoneheqmúne íwíáhiyehboq peh mó keyábé irutaboiréq we séhréh atéhoró. 14 Mósísiga sehgióro ú ehweh áwahewé Sísaga aiq mahraréna, Arerensabé iwíáhue arutaboirónanserah mó keyábé moq iwíáhue arutaboiroro. 15 Póeráhqka tópah nehtaq mó áwáhu poeráhq pawe kaqsúéh serahniyeho. Mirairataq tobehue kobeq séberiyehboq kawerurero.

Manikáne Awanka iwíáh aitéhnserahnoro i ehwéhne.

16 Teiníboq írátíáhro. Manikáne Awanka iwíáh aitéh serahnoro. Manikáne Awanka iwíáh aitéh iwíáh sehgirataq itene irupipeqté áhbábáq iwíáh íre sehgioneheqmóe. 17 Itene irupipeqté áhbábáq iwíáhákáq Manikáne Awanka iwíáh aitéh iwíáhákáq íre monseráh púana tobehinonóye. Minayabe ite iuwahbeh sansá íre miraorahowe.

18 Manikáne Awanka iwíáh aitéh iwíáh sehgirataq Mósisine ehwehnka ite íre wahnahnaitahráhire.

Irupipeqté áhbábáq iwíáhgá miraúna sansánsábé éhwéhne.

19 Itene irupipeqté áhbábáq iwíáhgá mirai sansá tagariáhwe. Mahna tahnsane. Mó aniné ahre weh abariéwé, íre kaweq iwíáhwé, ahabábáq sansamé, 20 péhepehe maníkánsábé iwíáh iwíáh atewé, ánéhgiewé, ebehwe, tobehwé, ehwehwé, mó anínsábé aru págege atewé, ménsámehnsánsabe aigará pabekime, abiahnsa atewé, peh morá arerensabé iwíáh iwíáhéwé, sainkéwé, 21 mó keyábé íre kaweq iwíáh aritewé, píah néra múguwahgu agéwé, píribahriwe, ahriahri ehwehwehéwé, irupipeqté áhbábáqká moke mahna tahnsa ahabábáq áhwárehre. Menah teiátáu ehwéh mónkakákáq teiníe. Mina tahnsano ke Manikánka wahnah wahnahnirabeq íre kioráhowe.

Manikáne Awanka iwíáh aitéhnsábé éhwéhne.

22 Manikáne Awanka iwíáh aitéh sánsámárí teiníe. Mó keyábé arutaboiréwé, aru eyoyówé, aru ukiqme méwé, uwaréqme méwé, séhréh atewé, tábúsoqme ah nogewé, tábúsoqme arámbéhriéwé, 23 mó ke suwahbeh sansá miraéwé, we awahbeh sansá suena kaweq sansánéwé, minawari moke Manikáne Awanka iwíáh aitéh sánsáne. Sehgióro i ehwéhnká mah kawéq sánsá íre ahqáho aitahráhire.

24 Sísa Karáhé tagariáh kégá iwíáhéq Sísa pukú awánkátaq itene irupipeqté áhbábáqsábé iuwahbeh iwíáhwé, igará pabeki iwíáhwé aiq sutaune.

²⁵ Manikáne Awanka oganúq ítarái puaq wega iwíáh aitéhnsábé sehgioneheqmúne. ²⁶ Mó ke kiotaikuge éq píribahriiyeho. Mó ke ahabárarítého. Mó kené ménsámehnsánsabe igará pabekíneho.

6

Iteite we séhréh atéhoró i ehwéhne.

¹ Néne iyahnabo anímárino, Sísá tagaríéh ánínká ahabáréna Sísane sánsá suena peh túbáh agínawe íre kawerire. Mi anínká mónkakáq Sísane sánsá kawerue sehginkeheéq ite Manikáne Awane sansá tábúsoqme sehgió kégá mi aní pehwehrue séhréh atáthro. Owainawanka ite moq ahabábq iwíáh aitehnehboq kawerurero. ² Iteite we séhréh atéhéq aru ukiq átéhoró. Mirairataqmé Sísá Karáhéga sehgióro i ehwéh kawerue sehgoráhowe.

³ Pehgáriq anínká iwíáhéna, Íné anotah aní múge ime wewensabé péhe íwíáhíre. ⁴ Ómiga wene wene arambehri tagéra, Aiq kawerugapómo éra iwíáhue tagahro. Arerene arambehriga mó aniné arambehri kiotaikínayabé iwíáh íwíáhíyehboq peh morá arerene arambehriyabé iwíáh íwíáhoró. ⁵ Minayabe arerene arambehri kawerue sehgio.

⁶ Manikáne ehweh áwáhnorinana írén ánínkáwé moke kaweq naneq áwáhnori aní náwino.

Kaweq ayúnkákáq íre kaweq ayúnkákáqsábé pabeqme ehwéhne.

⁷ Péhe íwíáhíyehboq tábúsoqme iwíáhoró. Manikánsabe anetaníbo íwíáho ke kamah arinawire. Wehukénínká abehq náneq ayú uqmarahnaraq íre kaweq será iyanae. Kaweq naneq ayú uqmarahnaraq kaweq será iyanae.

⁸ Mina inserah arene arupipeqté áhbábáq íwíáh sehginaraq kaweqtapéq íre awaqme iraipéq pokiniewóne. Manikáne Awanka iwíáh atéh íwíáh sehginaraq oga mérapeq awaq miankéhe.

⁹ Kaweq sansánéq arambehri túbáh agiyehboq mi sansá íre susa peh kawerue sehgirataq Manikánka sainsuahna tanáhráq kagai apéq náinkéhe. ¹⁰ Minayabe séhréh arite tanáhráq kahnaraq ómi kawerarítáhiro. Sísa tagariáh ké anotahtaq séhréh ariteq kawerarítáhiro.

Poraga Sísa awankátaq táhpagúnsabe iwíáh iwíáh ú ehwehne.

¹¹ Moke mahna parabarúó éhwéhmé ínégá peh ehweh teawúgana mó anínká sehiranéwéhre. Amahnága ínénégá sehirankara mewe mah pahsí sehiranue parabaruanie. Néne anotah sehirá tagahro. ¹² Síú amurúruáh kégá peh wehuke suwahbeh sansánsábé iwíáh iwíáhéra iú amurúruáhro aitera pagu pagunowe. Pagu pagunéra peh morá Sísa awankátaq táhparó ehweh teri terinotaq tahirímé mó Asiu kégá síwíoqnah irino. ¹³ Síú amurúruáh kégá Mósísine ehweh moke íre sehgiira peh ákáhtaq sehgirowe. Itega iú amurúruáhro e ehwéh sehgirataq sega iwíáh iwíáhigehe. Itene ehweh kawerue sehgiówe éra iwíáh iwíáhigeheéra ite pagu pagunowe.

¹⁴ Ínégá mirauraunsabé íre iwíáh iwíáhéna peh morá Sísa miraúnsabe iwíáh iwíáhinauge. Sísa awankátaq táhpawe putionka mah marákóipéqté sánsánsábé néne iwíáhipeq aiq sutaugé. We putio tanáhráq íné moq pukuraunsabé mah marákóipéqté sánsá sehgieyabe íre nuwahbehre.

¹⁵ Síú amurúruáh sánsánsábé íre iwíáh íwíáhorahi naneq mire. Síú íre amurúruáh sánsánsábé moq monserahnire. Peh Manikáne Awanka wehukéniné arupipeq kaweratéhra na o aní úkinsabé minawé anotah iwíáh íwíáhorahi naneq mire. ¹⁶ Manikánka mi iwíáh sehgió ké wene animárínsábé arutaboíréna siru ukiq sitéhre. Mi ke aiq pútaq Ísara kahnáh móe.

¹⁷ Mó kegá niru págege aintéhoéna ínégé Sísane arambehriu aní ména wene sánsá sehgiráuge. Miraúraunsabé mó kegá nubi q matowana ni-nonkataq náonabí kéhre.

¹⁸ Néne iyahnabo animáríno, itene Wahnah Sísá Karáhéga séhréh aitéhre. Aiq míre.

Manikáne O Ehwehne
God's New Talk: The New Testament in the Awa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awa long Niugini

copyright © 1974, 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© Faith Comes by Hearing

Language: Awa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-12-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

9673cf68-887a-574e-9ac8-846469c86b12